

ԱԶԴԱՐԱՐ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ՔՈՒԵՅԹԻ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՅԻՑ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻՆ

P.O.Box: 8157, Salmiyeh 22052- Kuwait. Tel: 965-25614392, Fax: 965-25638312, e-mail: prelacy@armenianprelacykw.org

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, Ժ. Տարի, Թիւ 447, Ուրբաթ, 27, ՅՈՒՆԻՍ 2018

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Վարչապետ Փաշինեան. «Նախարար Դաւիթ Տօնոյեան Իր Կատարած Խիստ Յայտարարութիւններով Ճիշդ Ըրած Էր»

Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի գլխաւորութեամբ տեղի ունեցած է խորհրդակցութիւն մը, որուն ընթացքին քննարկուած է Հայաստանի մէջ տեղի ունենալիք ֆրանսախօս պետութիւններու եւ կառավարութիւններու ղեկավարներու 17-րդ վեհաժողովի նախապատրաստութեան եւ կայացման գծով տարուած աշխատանքներուն ընթացքը:

Կարեւոր նկատելով այս վեհաժողովին լաւապէս կազմակերպումը՝ վարչապետը յիշեցուցած է, որ բարձր՝ նախագահական մակարդակի հիւրեր պիտի գան, անոնց հանգստութիւնն ու անվտանգութիւնը ապահովելը շատ անհրաժեշտ է: «Հայաստանի պատմութեան մէջ ամէնէն ծաւալուն այս նախաձեռնութեան պատշաճ կազմակերպումը մեր երկրի հեղինակութեան եւ պատիւի հարցն է, նոյնիսկ պատճառաբանուած թերացումները անընդունելի են, ու մենք պէտք է կարենանք ժողովը կազմակերպել բարձր մակարդակով», նշած է վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան:

Փոխվարչապետ Տիգրան Ասիւնեանի գլխաւորութեամբ ստեղծուած աշխատանքային խումբի անդամները վարչապետին զեկուցած են ենթակառուցուածքներու ապահովման եւ շարք մը

Թեքնիք խնդիրներու լուծման ուղղութեամբ տարրուղ աշխատանքներուն մասին եւ նշած, որ ամէն ինչ կը կատարուի ծրագրուածին համաձայն:

Երկօրեայ վեհաժողովէն երեք օր առաջ տեղի պիտի ունենայ արտաքին գործոց նախարարներու համաժողով. այս ծիրին մէջ տեղի պիտի ունենայ տնտեսական գործարար ֆորում՝ ֆրանսախօս երկիրներու ընկերութիւններու եւ ձեռնարկութիւններու լայն ներկայացուածութեամբ:

Միւս կողմէ, լրագրողներուն հետ ունեցած հանդիպումին ընթացքին վարչապետ Փաշինեան անդրադարձած է քանի մը օր առաջ պաշտպանութեան նախարար Դաւիթ Տօնոյեանի կատարած խիստ յայտարարութիւններուն՝ հաստատելով, որ ան ճիշդ ըրած էր:

Նշենք, որ Տօնոյեան ըսած էր, որ՝ «ապրիլեան սադրանքի կրկնութեան պարագային հայկական կողմը կրնայ զերծ չմնալ իր զինանոցին մէջ առկայ զինատեսակներու կիրարկման գայթակղութենէն»:

Վարչապետը նշած է, որ նախարար Տօնոյեանին աշխատանքն է ո՛չ միայն նման յայտարարութիւն կատարելը, այլ անհրաժեշտութեան պարագային ըսածը կիրարկելը: Ան անգամ մը եւս շեշտած է, որ հայկական կողմը իրավիճակին համարժէք պիտի գործէ: «Մենք կարելոր կը նկատենք Արցախի ներգրաւումը բանակցային գործընթացին մէջ: Ես ըսած եմ, որ կրնամ բանակցիլ Հայաստանի Հանրապետութեան անունով, բայց չեմ կրնար բանակցիլ Արցախի Հանրապետութեան անունով, որովհետեւ Արցախը ունի ատոր համար ընտրուած պաշտօնէաներ եւ կառոյցներ: Մենք պատրաստ ենք բանակցութիւններուն եւ նուիրուած ենք հարցը խաղաղ ուղիով լուծելու ջանքերուն, այստեղ երկու կարծիք չի կրնար ըլլալ: Մենք կը կարծենք, թէ խաղաղ, բանակցային ուղիով տագնապի լուծումը կարելոր է ու կարելի, բայց կ'ըսենք նաեւ, որ ատոր համար անհրաժեշտ է համապատասխան մթնոլորտ: Ցաւօք, Ազրպէյճան իր գործողութիւններով եւ իր հռետորաբանութեամբ կը խաթարէ խաղաղութեան մթնոլորտը եւ կարելիութիւնը, ու մենք համարժէք պիտի ըլլանք իրավիճակին», յայտարարած է Փաշինեան:

Արցախի Պետական Նախարարը Ընդունած Է Այնճարի Քաղաքապետ Վարդգէս Խօշեանը

Արցախի Հանրապետութեան պետական նախարար Գրիգորի Մարտիրոսեան 24 Յուլիսին ընդունած է Այնճարի քաղաքապետ Վարդգէս Խօշեանը:

Զրուցակիցները միտքեր փոխանակած են Լիբանան արցախեան գիւղատնտեսական վերամշակուած արտադրանքի արտահանման կարելիութիւն վերաբերեալ:

Շնորհակալութիւն յայտնելով ջերմ ընդունելութեան համար՝ Վ. Խօշեան կարելոր նկատած է Քաշաթաղի շրջանի Կովսական քաղաքի քոյր քաղաք Այնճարի հետ ձեւաւորուած սերտ համագործակցութիւնը՝ նշելով, որ կը նախատեսուի լիբանանահայ ներուժի ներդրումով զարկ տալ Կովսականի մէջ հողագործական ձեռնարկումներու:

Հանդիպումին ներկայ էր ՀՅԴ Արցախի Կեդրոնական կոմիտէի անդամ Վահագն Դադայեան:

ՀՅԴ-ն Ցուակցութիւն Կը Յայտնէ Յունաստանին

ՀՅԴ Հայաստանի Գերագոյն մարմինը հրապարակեց յայտարարութիւն մը, որուն մէջ անդրադառնալով Յունաստանը պատուհասած հրդեհներուն, նշեց. «ՀՅԴ Հայաստանի կազմակերպութիւնը խորապէս կը ցուակցի եղբայրական յոյն ժողովուրդին՝ Աթէնքի մերձակայքը հրդեհներու պատճառած անդառնալի մարդկային կորուստներու եւ վնասներու առիթով, իր վշտակցութիւնն ու զօրակցութիւնը կը յայտնէ նաեւ զոհերու հարազատներուն: Լիայոյս ենք, որ յոյն ժողովուրդը պիտի յաղթահարէ այս ծանր փորձութիւնը»:

ՀՅԴ-ն Յունաստանի Դեսպանատան Առջեւ Զօրակցական Հաւաք Կազմակերպած Է

25 Յուլիս 2018-ին, ՀՅԴ Հայաստանի Գերագոյն մարմինի քարոզչական եւ հանրային կապերու յանձնախումբը Հայաստանի մէջ Յունաստանի Հանրապետութեան դեսպանութեան առջեւ զօրակցական հաւաք կազմակերպեց: Խումբ մը դաշնակցականներ հաւաքուած են դեսպանատան առջեւ, մոմեր վառած, ծաղիկներ զետեղած՝ յարգելով բարեկամ Յունաստանը պատուհասած անտառային հրդեհներու պատճառով զոհուած մարդոց յիշատակը, ինչպէս նաեւ բարոյական աջակցութիւն յայտնելու յոյն ժողովուրդին:

Խօսելով Փաշինեան-Ալիեւ Հանդիպումի Կարելիութեան Մասին՝ Մամետեարով. «Հայկական Կողմը Ժամանակ Խնդրած Է»

Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարար Էլմար Մամետեարով, անդրադառնալով Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի եւ Ազրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւի հանդիպումի կարելիութեան ըսած է, թէ հայկական կողմը ժամանակ խնդրած է բանակցային հոլովոյթին ծանօթանալու համար: Այս մասին կը հաղորդէ «Ազատութիւն» ձայնասփիւղի կայանը:

Ինչ կը վերաբերի երկու երկիրներու արտաքին գործոց նախարարներու հանդիպումին, ան ըսած է, թէ արդէն համաձայնութիւն գոյացուցած են, որ յաջորդ հանդիպումը տեղի ունենայ յառաջիկայ սեպտեմբերին:

Մամետեարով այս մասին խօսած է Պաքուի մէջ Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար Մելուք Չաուշօղլուի հետ տրուած միացեալ մամուլի ասուլիսի ընթացքին:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

Յայտարարելով, Որ Տարաայի Եւ Իտլիայի Շուրջ Պիտի Բանակցի Փութինի Հետ. «Թուրքիան Մտադիր Չէ Յանուն Միացեալ Նահանգներուն Դադրեցնել Իրանի Հետ Յարաբերութիւնները» Ըսաւ Էրտողան

Թուրքիան մտադիր չէ յանուն Միացեալ Նահանգներուն դադրեցնել Իրանի հետ յարաբերութիւնները եւ միանալ Իրանի դէմ պատժամիջոցներուն: Թրքական լրատուամիջոցները կը հաղորդեն, որ այս մասին յայտարարած է Թուրքիոյ նախագահ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողան:

Էրտողան նշած է, որ Թուրքիոյ կարծիքով՝ Իրանի դէմ պատժամիջոցները անընդունելի են:

«Իրան մեզի համար ռազմավարական կարեւոր գործընկերներէն մէկն է», ըսած է Թուրքիոյ նախագահը:

Ան ընդգծած է թուրք-իրանեան յարաբերութիւններու բարձր մակարդակը՝ նշելով, որ ատիկա այդպէս ալ պիտի մնայ:

Յիշեցնենք, որ Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար Մելուք Չաոււշօղլու մէկ օր առաջ յայտարարած էր, թէ Թուրքիան պիտի չմիանայ Իրանի դէմ ամերիկեան «անճիշտ» պատժամիջոցներուն եւ պիտի շարունակէ Իրանէն քարիւղ ներածել:

Էրտողան Չորեքշաբթի օր յայտարարեց, որ իր ռուս պաշտօնակից Վլատիմիր Փութինի հետ պիտի ունենայ հանդիպում մը, որուն ընթացքին մասնաւորաբար պիտի քննարկէ Մուրիոյ հարաւր գտնուող Տարաայի եւ հիւսիսը գտնուող Իտլիայի մէջ ստեղծուած կացութիւնը:

Էրտողան յայտնեց. «Պիտի քննարկուի Թուրքիոյ սահմանակից Իտլիայի մէջ տիրող կացութիւնը, որովհետեւ Թուրքիա այն մտավախութիւնը ունի, որ շրջանին դէմ սուրիական բանակին հաւանական յարձակում մը կրնայ տեղահանութեան նոր ալիք յառաջացնել»:

«Տարաայի եւ Իտլիայի մէջ որեւէ պահու որեւէ բան կրնայ պատահիլ», նշեց ան:

Կը նախատեսուի, որ Էրտողան Փութինի հետ հանդիպում ունենայ Հարաւային Ափրիկէի մայրաքաղաք Ճոհանեսպուրկի մէջ ՊՐԻՔՍ-ի վեհաժողովին ընթացքին, որ ընթացք առաւ Չորեքշաբթի օր եւ պիտի աւարտի ուրբաթ օր:

Սուկտայի Դեմ ՏԱՀԵՇ-ի Լայնածալալ Ցարձակում

Չորեքշաբթի օր առաւօտեան հարաւային Սուրիոյ Սուկտա քաղաքին մէջ բանջարեղէնի շուկայի մէջ արձանագրուեցաւ անձնասպանական գործողութիւն մը: ՄԱՆԱ լրատու գործակալութիւնը հաղորդեց, տեղի ունեցած են իրերայաջորդ անձնասպանական երկու գործողութիւններ՝ աւելցնելով, որ «առնչակից կողմերը հետապնդած են երկու այլ ահաբեկիչներ եւ զանոնք սպաննած՝ նախքան իրենք զիրենք պայթեցնելը»: Այս մասին կը հաղորդէ «Մայատին» արբանեակային պատկերասփիւռի կայանը:

Անձնասպանական գործողութեան զուգահեռ, ՏԱՀԵՇ-ի զինեալները լայնածալալ յարձակում մը գործեցին քաղաքի գիւղական շրջանին մէջ գտնուող շարք մը գիւղերուն դէմ, սակայն սուրիական բանակը շրջանի բնակիչներուն օժանդակութեամբ յաջողեցաւ զանոնք պաշարել Սուկտայի արեւելեան գիւղական շրջանին մէջ գտնուող Շապքի գիւղին մէջ:

Սուկտայի նահանգապետը աւելի ուշ յայտնեց, թէ կացութիւնը հանդարտած է:

ԱՖՓ հաղորդեց, որ Սուկտա նահանգին մէջ ՏԱՀԵՇ-ի յարձակումին պատճառով արձանագրուած է աւելի քան 150 զոհ:

Իսրայէլ Վար Առաւ Կոլանի Վերեւ Թռիչք Կատարող Սուրիական «Սուխոյ» Մը

Իսրայէլեան բանակը Չորեքշաբթի օր կէսօրէ ետք յայտարարեց, որ «Փաթրիոթ» տիպի հակաօդային պաշտպանութեան համակարգէ արձակուած հրթիռով մը վար առած է սուրիական «Սուխոյ» տիպի ուժեղ մը, որ 2 քիլոմէթր մուտք գործած էր բռնագրաւեալ Կոլանի օդային տարածք:

Իսրայէլեան բանակը հաղորդեց, որ վար առնուած օդանաւը թռիչք կատարած է «Թէյֆուր» օդակայանէն, իսկ զայն վար առած «Փաթրիոթ» հրթիռները արձակուած են Սաֆատէն:

Մինչ այդ, բռնագրաւեալ Կոլանի եւ անոր մերձակայ շրջաններուն ահազանգները հնչեցին:

Սուրիական զինուորական աղբիւր մը յայտնեց, որ Իսրայէլ ահաբեկիչներուն իր աջակցութիւնը հաստատեց, երբ վար առաւ զանոնք ուժեղ սուրիական պատերազմական օդանաւը:

Միւս կողմէ, սուրիական բանակը շարունակեց երկրին հարաւային շրջաններուն մէջ իր գործողութիւնները: Կը հաղորդուի, որ բանակը շրջանին մէջ արագ յառաջընթաց կ'արձանագրէ:

Սուրիական բանակէն հրամանատար մը «Մայատին» արբանեակային պատկերասփիւռի կայանին յայտնեց, որ Քնէյթրայի գիւղական շրջանին մէջ սուրիական բանակին առաքելութիւնը 90 առ հարիւրով ամբողջացած է:

Զինեալ ընդդիմութեան համակարգող խորհուրդէն «Մայատին»-ին յայտնած են, որ Թուրքիա Ռուսիոյ ներկայացուցած է Իտլիայի մէջ առանց զինուորական բախումի լուծումի մը պատկերացումը:

Աթէնքի Սօս Անտատային Հրդեհներու Զոհերուն Թիւր Հասաւ 74-ի

Աթէնքի արուարձաններէն Մաթիի մէջ բնական հրդեհներու պատճառով արձանագրուած զոհերուն թիւը հասաւ 74-ի:

Փրկարարական ծառայութիւններու եւ ձկնորսներու կողմէ աւելի քան 700 մարդ փրկուեցաւ լողափներէն, ուր մարդիկ ապաստանած էին՝ փախուստ տալով բոցերէն: Հրդեհներու մեծ մասը կարելի եղած է առնել հսկողութեան տակ: Կրակի տարածման նպաստող ժամական 100 քիլոմէթր արագութեամբ քամին հանդարտած է:

Յունաստանի մէջ Յուլիսի սկիզբէն ի վեր տաք եղանակ է, վերջին օրերուն օդի ջերմաստիճանը հասած էր 38-40-ի:

Ասիկա 2007-էն ի վեր երկիրը հարուածած յոռեգոյն հրդեհն է: Յունաստանի վարչապետ Ալէքսիս Տիպրաս երկրին մէջ եռօրեայ սուգ յայտարարեց:

«Փոխադարձ Քայլերով Պիտի Հակազդենք, Եթէ Ամերիկա Փորձէ Իրանի Քարիւղի Արտածումները Արգելակել» Կ'ըսէ Թեհրան

Անցեալ շաբթուան ընթացքին, Միացեալ Նահանգներու եւ Իրանի ղեկավարները անցեալ զիրար զգուշացուցին յարձակողական հաւանական քայլերու դիմելէ, մասնաւորաբար քարիւղի առևտուրը արգելափակելէ: Այս մասին կը գրէ «Մփութնիք»:

Իրանի արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Պահրամ Քասեմի Չորեքշաբթի օր յայտարարեց. «Եթէ Ամերիկան կ'ուզէ այդ ուղղութեամբ լուրջ քայլի դիմել, ան հաստատօրէն պիտի արժանանայ Իրանի կողմէ հակազդեցութեան եւ հաւասար հակաքայլերու»:

Միացեալ Նահանգներու ազգային անվտանգութեան խորհրդատու Ճոն Պոլթըն մէկ օր առաջ յայտնած էր, որ նշմարած է, թէ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տանըլտ Թրամի պատրաստ է Թեհրանի դէմ կարծր քայլերու դիմելու, եթէ Ուաշինկթընի դէմ սպառնալիքներ ըլլան:

ԱԿՆԱԼԿ

Լիզպոնին 5, 8 Եւ 35 Տարի Ետք (Լիզպոնի Գործողութեան 35-ամեակին Առիթով)

Լիզպոնի հերոսներուն թողած պատգամներուն եւ փոխանցած ուղերձներուն մէջ կարմիր թելի նման կ'անցնի իրաւատիրոջ կարգավիճակով հայոց համազգային իրաւունքներու վերատիրացման գաղափարը: Գերագոյն զոհաբերումի հիմնական պատճառը այդ իրաւունքներու բարձրաձայնումն է, լռութեան պատի քանդումը եւ միջազգային հանրութեան ու քաղաքական շրջանակներուն հայկական հիմնահարցերու վրայ կեդրոնացումը:

35 տարի առաջ, օրուան պայմաններուն մէջ այդ իրաւունքը հիմնականին մէջ կը վերաբերէր Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման միջազգային ճանաչումի հրամայականին եւ անկէ բխած նաեւ անմիջականօրէն իբրեւ հետեւող առաջադրանք՝ հողային պահանջատիրութեան: Լիզպոնի ուժանակները կը պայթէին ըստ էութեան հայրենիք յղացքի առարկայացման, իրացման տեսլականին համար: Այդ անսակարկելի համազգային իրաւունքը անտեղիտալի եւ անդառնալի որոշում կ'ենթադրէր. այդ որոշումը ուժանակներու սեղմումն էր Լիզպոնի անձնուրացներուն կողմէ:

Այդ տեսլականի իրացման գործնական աշխատանքները ծայր կ'առնէին Լիզպոնի հերոսագործութենէն միայն հինգ տարի ետք: 1988-ին հայ ժողովուրդի ինքնորոշման իրաւունքի շարժումը ծայր կ'առնէր Ստեփանակերտէն եւ կը համահայկականանար շուտով: Դարձեալ իրաւունքի խնդիր էր, որուն համար անտեղիտալի որոշում կու տար այս անգամ արցախահայութիւնը: Մարդկային իրաւունք՝ ինքնապաշտպանուելու իրաւունք, ինքնորոշուելու իրաւունք, հայոց պատմական հայրենիքի տարածքը ազատագրելու իրաւունք: Ազատ ու անկախ արարելու իրաւունք:

Հայոց համազգային իրաւունքի իրացման յաջորդ փուլը հայրենի ժողովուրդին կողմէ հայրենիքի անկախացման համար հանրաքուէով կայացած կամարտայայտութիւն էր: Լիզպոնի ճակատագրորոշ իրադարձութենէն 8 տարի ետք հայրենաբնակ ժողովուրդը կ'իրացնէր համազգային իրաւունքը եւ Հայաստանի Հանրապետութիւնը մաս կը կազմէր միջազգային ընտանիքին իբրեւ անկախ պետութիւն:

Լիզպոնի հերոսներուն տեսլականը ձեւ ու մարմին կը ստանար արցախեան հայրենիքի ազատագրումով, ինքնորոշման, անկախացման, հանրապետութիւն ունենալու իրաւունքներու առարկայացումներով:

Հայրենի տարածքներու ամբողջականացման իրաւունքի առաջադրանքը, որ կը հնչէր Լիգայոնի հինգին կողմէ, կը մնայ իրագործելի համայն հայութեան կողմէ: Հայոց ցեղասպանութեան 100-ամեակի Համահայկական հռչակագիրին մէջ տեղ գտած են Լիգայոնի առաջադրանքները մեր տարածքային պահանջատիրութեան իրաւունքներուն ընդառաջ շարժելու եւ այդ առումով Սեւրով նուիրագործուած եւ իրաւարար վճիռով որոշուած մեր հայրենիքի սահմաններու վերատիրացման համար նախապատրաստուելու իրաւականօրէն: Այդ առումով հայեցակարգային թղթածրարներ պատրաստելու համար փորձագիտական խումբեր գործի լծուած են արդէն. մինչ՝ եկեղեցական կալուածներու պահանջատիրութեան դատական հայց յարուցուած: Լիգայոնեան պատգամները համահայկական հնչեղութիւն ունին այսօր. հանրահռչակուած են եւ անոնց շուրջ համահայկական համախոհութիւն գոյացած է:

Համազգային իրաւունքի խնդիր է նաեւ իրաւական պետութիւն կայացնելու անյետաձգելի առաջադրանքը: Մեր հայրենիքը թելակոխած է նոր փուլ, ուր համակարգային փոփոխութիւնը սկսած է գործնական արդիւնքներ ցոյց տալ՝ մենաշնորհներու վերացման, հարստապետական կարգերու տապալման, օրէնքի գերակայութեան համար առնուող քայլերու ուղղութիւններով: Հայրենաբնակ ժողովուրդը իրագործեց քաղաքացիական արդար հասարակարգի մէջ ապրելու իր իրաւունքը եւ խաղաղ միջոցներով կատարեց իշխանափոխութիւնը:

Լիգայոնի սխրանքը ուղղուած էր բոլոր տեսակի իրաւազրկումներուն դէմ: Լիգայոնէն 5, 8 եւ 35 տարի ետք հայութիւնը փուլ առ փուլ նուաճումներ կ'արձանագրէ իր իրաւունքներու վերատիրացման պահանջատիրական երթի ընթացքին:

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Խմբագրական «Հայրենիք»-ի. Արձանին՝ Արամի Պատգամը

Դեռ շատ բան կարելի է գրել արդեն իսկ էջեր գրաւած ՄԱՐԴՈՒՆ արձանին մասին, որուն բացման հանդիսութիւնը կատարուեցաւ Յուլիս 17-ին:

Ի վերջոյ, պարզ անձնաւորութիւն մը չէր այդ ՄԱՐԴԸ, որուն շատ բան կը պարտինք՝ հակառակ ոչ իսկ կէս դար ապրած ըլլալուն:

Ո՞վ է այդ ՄԱՐԴԸ, որուն ետին հարցադրումը կը շարունակուի: Ո՞վ է այդ ազգային տիպարը, որ կ'արտացոլացնէ «Ո՞վ է դաշնակցականը»-ի այդ համեստ, խոնարհ, խիզախ ու վեհանձն տիպարը:

ՄԱՐԴԸ Մերգէյն է... Արամը, որուն մահուան հարիւրամեակը պիտի նշուի քանի մը ամիսէն, յառաջիկայ յունուար 29-ին: Այդպիսի տարելիցներու սպասման կարիքը չկայ յիշելու, վերարժեւորելու կամ յետմահու մետալ շնորհելու այս ՄԱՐԴՈՒՆ:

Առողջութեամբ բոլորովին տկարացած եւ բժաւոր տիֆէ վարակուած, համեստ պայմաններու տակ, իր երդիքին տակ երկար ժամանակ անկողինի ծառայած, ան առյաւէտ փակեց աչքերը՝ իր ետին ձգելով ժառանգ մը, որ կարելի չէ տեսնել, դիտել ու շօշափել: Այլ շատ անելի խոր է անոր ձգած ժառանգը՝ զգացական, հոգեբանական, թէ համահայկական, մանաւանդ որ ան Հայաստանի Ա. հանրապետութեան կերտիչն ու հայոց պետականութեան վերականգնման մղիչ ուժն ու հիմնադիրն է: Ա. հանրապետութիւն մը, առանց որուն՝ կարելի չէր ունենալ ներկայ կացութիւնը, իրավիճակը, խորհրդային եւ ապա յետխորհրդային վերանկախացած Հայաստանը:

Անոր նկարագիրն ու գործելաձեւը կ'ապացուցեն, որ հայ ժողովուրդի կենսունակութեան եւ ազգային-հասարակական միասնութեան սիրոյն, ժողովուրդին հետ եւ ժողովուրդին համար գործած ու պայքարած ՄԱՐԴԸ պիտի նախընտրէր յիշատակուիլ անձանօթ զինուորի մը յուշարձանով: Այո՛, այդպէս էր ՄԱՐԴԸ՝ Արամը, Հայաստանն ու հայութիւնը, համահայկական ու հասարակաց շահի պաշտպանութիւնը ամէն բանէ վեր դասող այս տիպարը: Բնաւորութիւն մը, գործելաձեւ մը, սլացք մը, որ պարզ ու մեկին «Ո՞վ է դաշնակցականը»-ի հնոցին մէջ թրծուած տիպարը:

Երեսնի քաղաքապետարանին կողմէ, գրեթէ տարի մը առաջ, որոշուած էր Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան 100-ամեակի տօնակատարութեան առթիւ, Հանրապետութեան հրապարակին մօտ՝ Արամի եւ Նալպանտեան փողոցներու խաչմերուկին յարող տարածքին զետեղել այս կոթողը:

Մետալազուրկ է ՄԱՐԴՈՒՆ արձանը, որ եռագոյնով պատուած՝ իր աչքերը յառած է Հանրապետութեան հրապարակ՝ հանրապետութիւն, այսինքն ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ:

Եւ դեռ շատ պիտի ներշնչուի, ոգեւորուի եւ տոգորուի այցելու ակնդիրը:

Այսպէս է «Ո՞վ է դաշնակցականը»-ի տիպարի ներկայացուցիչ Արամի արձանը՝ ՄԱՐԴՈՒՆ պատգամը:

ԼՈՒՐԵՐ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐԷՆ

**«Զարմանազան» Արեւմտահայերէնի Ճամբարին 10 Հազար
Տոլարի Նուիրատուութիւն «Մելքոնեան Կլոպըլ
Օվրմթիր»-էն**

Վերջերս «Գալուստ Կիւլպէնկեան» հիմնարկութեան հայկական համայնքներու բաժանմունքը Լոս Անճելըսի «Մելքոնեան կլոպըլ օվրմթիր» ոչ հասութաբեր կազմակերպութենէն ստացաւ 10 հազար ամերիկեան տոլարի նուիրատուութիւն մը, որ պիտի յատկացուի այս ամառ «Զարմանազան» արեւմտահայերէնի ճամբարին տարբեր երկիրներէ՝ Լիբանան, Յունաստան, Միացեալ Նահանգներ, Թուրքիա, Քանատա եւ Ֆրանսա, 11 համալսարանական ուսանողներու արձանագրութեան ծախսերը փակելու:

Հայկական համայնքներու բաժանմունքը 2017-ին ձեռնարկեց «Զարմանազան» կրթական նախագիծին, որ վկայուած է Ֆրանսայի երիտասարդութեան եւ մարզանքի նախարարութեան կողմէ եւ բաժանմունքի արեւմտահայերէնի ամրապնդման ծրագիրին մաս կը կազմէ:

Այս տարի «Զարմանազան»-ը տեղի պիտի ունենայ 15 Յուլիսէն 9 Օգոստոս, Ֆրանսայի Ալպեան լեռներու շրջանին մէջ: Անոր պիտի մասնակցին 10-15 տարեկան աւելի քան 50 պատանիներ եւ 16-24 տարեկան 29 երիտասարդներ: Ճամբարը, որուն ամբողջ գործունէութիւնը կ'ընթանայ հայերէնով, պիտի ունենայ նաեւ չորս երկիրներէ եկող 15 ուսուցիչներու յատուկ վարժընթացի բաժին մը:

Հայկական համայնքներու բաժանմունքի տնօրէն Ռազմիկ Փանոսեանը իր երախտագիտութիւնը յայտնեց սոյն աջակցութեան համար՝ աւելցնելով, որ քաջալերական է տեսնել, որ նուիրատուները արդէն կ'ըմբռնեն «Զարմանազան»-ի արժէքը՝ իրենց նիւթական նպաստը բերելով, որպէսզի երիտասարդ տղաք եւ աղջիկներ ճամբարին կարենան մասնակցիլ:

Իր կարգին «Մելքոնեան կլոպըլ օվրմթիր»-էն Արսինէ Շիրվանեանը բացատրեց, որ «Զարմանազան»-ը հայերէնի ու հայ մշակոյթի փորձառութիւնը ապրելու նորարար, դրական ու ստեղծագործական հարթակ մըն է երիտասարդութեան համար:

Մահացած Է Հենրի Մորկընթաուի Թողը

Հայոց ցեղասպանութեան թանգարան-հիմնարկը կը տեղեկացնէ, որ Յուլիս 11-ին մահացած է 1913-1916 Օսմանեան կայսրութեան մէջ Միացեալ Նահանգներու դեսպան Հենրի Մորկընթաուի թողը՝ Հենրի Մորկընթաու Գ., որ 101 տարեկան էր:

Գրող եւ հեռատեսիլի յայտագիրներու ծանօթ արտադրող Հենրի Մորկընթաու Գ.-ը պայքարած է Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման համար, յատկապէս՝ Միացեալ Նահանգներու կողմէ: Ան Հայոց ցեղասպանութեան պատմութեան մանրամասնութիւնները լսած է ականատեսէն՝ իր մեծ հօրմէն եւ որպէս օրինակ ունեցած է անոր կեանքի պայքարը՝ յանուն արդարութեան հաստատման եւ մարդասիրութեան:

Իր ելոյթներէն մէկուն մէջ ան նշած է. «Մեծ հայրս յաճախ կ'ըսէր, որ Յեղասպանութեան ժամանակ հայերու կեանքը փրկելու փորձերը եւ Մերձաւոր Արեւելքի նպաստամատոյցին ստեղծումը իր կարեւորագոյն իրագործումներէն մէկն էր»:

1999-ին ան այցելած էր Հայաստան եւ Հայոց ցեղասպանութեան յուշահամալիր՝ մասնակցելով իր մեծ հօր գերեզմանէն բերուած հողը յուշապատին մէջ ամփոփելու արարողութեան:

Յիշեցնենք, որ 2015-ին Հայոց ցեղասպանութեան թանգարան-հիմնարկին մէջ բացուեցաւ Մորկընթաուի անունը կրող աշխատասենեակ մը:

Ս. Թադէի Վանքի Եօրեայ Ուխտագնացութիւն

Ատրպատականի Ազգային առաջնորդարանը կը տեղեկացնէ, որ հինգշաբթի, 12 Յուլիսի առաւօտեան ժամերէն հայոց պատմական Արտազ գաւառի Ս. Թադէոս առաքեալի վանքին մէջ սկսաւ տարեկան եօրեայ ուխտագնացութիւնը, որ սոյն շրջայի 64-րդն էր այս տարի:

Ուխտագնացութիւնը սկսաւ ամիսներ առաջ կատարուած նախապատրաստական աշխատանքներէն ետք, հովանաւորութեամբ թեմի առաջնորդ Գրիգոր եպս. Չիֆթճեանի եւ Թեմական խորհուրդին ու կազմակերպութեամբ Վանքերու ուխտագնացութեան յանձնախումբին:

Սոյն ուխտագնացութիւնը կատարուեցաւ հոգեւոր ու ազգային բարձր նախանձախնդրութեամբ՝ առաւելագոյն չափով օգտուելու անոր սրբացնող եւ հոգեպարար մթնոլորտէն:

Իրանի տարբեր քաղաքներէն եւ արտասահմանէն խումբեր եւ ընտանիքներ ժամանեցին Ս. Թադէի վանք եւ նախօրօք իրենց համար ապահովուած վրաններուն մէջ տեղակայուած՝ վայելեցին վանքի գմբէթներուն հովանին:

Ատրպատականի հայոց թեմի առաջնորդին եւ Ազգային իշխանութեան կողմէ հարկ եղած պետական արտօնութիւնները ձեռք բերուեցան՝ ժողովուրդին կեցութիւնը եւ կենցաղային բարուք պայմանները ապահովելու համար:

Ուխտագնացութեան երեք օրերուն ընթացքին տեղի ունեցան հետեւեալները.

– Առաջնորդ սրբազանը վանք ժամանեց հինգշաբթի, 12 Յուլիսի երեկոյեան ժամը 5:00-ին եւ հանդիսապետեց երեկոյեան ժամերգութեան:

– Իրանի եկեղեցիներու պահպանման պետական հիմնարկութեան կողմէ եւ անոր տնօրէն Շերի Աւետեանի հսկողութեամբ կառուցուած վանքի սեղանատան (պիւֆէ) բացումը կատարուեցաւ առաջնորդ սրբազանի ձեռամբ:

– Նոյն հիմնարկութեան կողմէ, վանքի մուտքի սենեակներէն երկուքին հիմնական վերանորոգումը կատարուած ըլլալով, անոնք յուշանուէրներու ցուցասրահի վերածուեցան. նոյն օրերուն կատարուեցաւ նաեւ յուշանուէրներու սոյն վաճառատան բացումը:

– Վանքի մուտքի բակին մէջ կառուցուած նկարչական նոր ցուցասրահին մէջ բացումը կատարուեցաւ Ս. Թադէոս առաքեալի վանքի տարբեր տարիներու լուսանկարներու ցուցահանդէսին: Բացման հանդիսութեան ներկայ գտնուեցաւ Արեւմտեան Ատրպատականի նահանգապետը՝ պետական հիւրերու ընկերակցութեամբ:

– Հինգշաբթի 12 եւ ուրբաթ 13 Յուլիսի երեկոներուն Թեհրանի «Զարթօնք» պարախումբը ելոյթ ունեցաւ վանքի տարածքին մէջ՝ իր հիմնադրման 30-ամեակին առիթով, ղեկավարութեամբ պարուսոյց Լոռեթա Աւետիսեանի:

– Շաբաթ, 14 Յուլիսին Ս. Թադէի տաճարին մէջ մատուցուեցաւ սուրբ եւ անմահ պատարագ՝ գլխաւորութեամբ Ատրպատականի հայոց թեմակալ առաջնորդին, սպասարկութեամբ թեմի հոգեւորականաց դասուն: Երգեցողութիւնը կատարեց «Կոմիտաս» երգչախումբը՝ ղեկավարութեամբ երաժիշտ Վարդան Վահրամեանի:

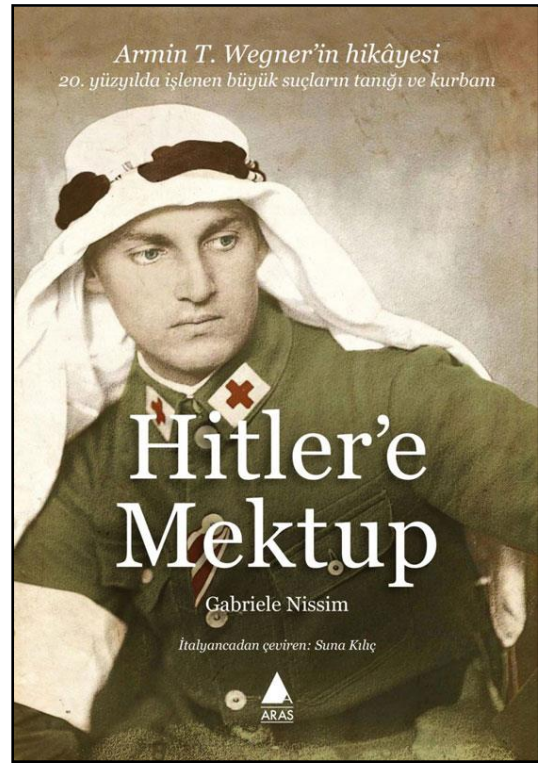
– Նոյն օրը, պատարագէն ետք տեղի ունեցաւ առաջնորդ սրբազանին եւ նահանգապետին պաշտօնական հանդիպումը՝ պետական ներկայացուցիչներու եւ Թեմական խորհուրդին ներկայութեամբ:

Ուխտագնացութեան երեք օրերուն ընթացքին աղօթքով, տօնակատարութիւններով եւ ժողովրդական խանդավառ խրախճանքներով ազգային, ընտանեկան եւ հասարակական կեանքը վերաշխուծացաւ:

«Արաս»-էն Նոր Գիրքեր

«Արաս» հրատարակչութիւնը վերջերս լոյս ընծայեց երկու գիրքեր, որոնք յատկանշական կը համարուին պատմական յիշողութեան տեսակետէ: Այդ գիրքերէն մին կը կոչուի «Նամակ՝ Հիթլերին»: Միւս գիրքը կը կոչուի «Ուղեւորութիւն՝ գոյներու երկիր»:

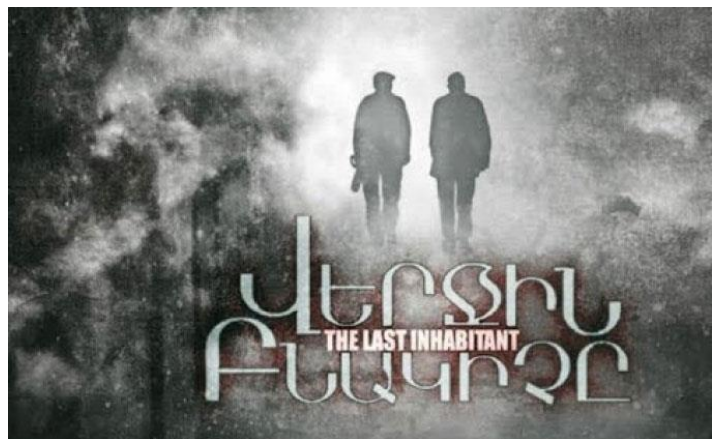
«Նամակ՝ Հիթլերին» գիրքի հեղինակն է իտալացի լրագրող ու պատմաբան Կապիթէլ Միսսին: Գործը իտալերէնէ թրքերէնի թարգմանած է Սունա Քըլըչը: Այս գիրքը կը ներկայացնէ Արմին Վեկների ողիսականը, ու կը նշուի, որ ան 20-րդ դարու մեծ յանցագործութիւններու ականատեսն ու զոհն է: Ընդգծուած է, որ Արմին Վեկները 20-րդ դարուն առանձին պայքար մղած է ցեղասպանութիւններու դէմ:

Իսկ «Ուղեւորութիւն՝ գոյներու երկիր» գիրքին հեղինակն է Օսիպ Մանտելշթամը: Գործը ռուսերէնէ թրքերէնի թարգմանած է Լուսմիլա Տենիսենքոն: Հեղինակը 1930 թուականին իր կողակցին հետ այցելած է Հայաստան, եւ գիրքը կը բովանդակէ իր տպաւորութիւնները: Այս գործին հրատարակչութիւնը խրախուսուած է Ռուսիոյ Գրական թարգմանութիւններու կաճառին կողմէ: Երկու գիրքերուն ալ կողքի ձեւաւորումները կատարուած են Արետ Կըճըրի կողմէ:

«Վերջին Բնակիչ»-ը «Էյչ. Պի. Օ.» Կայանէն

Ամերիկեան աշխարհահռչակ «Էյչ. Պի. Օ.» կայանը մէկ տարիով ապահովեց Ջիւան Աւետիսեանի Արցախի մասին պատմող «Վերջին Բնակիչը» ժապաւենի ցուցադրութեան իրաւունքը:

Ժապաւենի համաշխարհային վաճառքի գործակալին շնորհիւ «Վերջին Բնակիչը» առաւել եւս պիտի տարածուի արեւելեան Եւրոպայի մէջ, որը մեծ քայլ մըն է հայկական ժապաւենի արտադրութեանց համար:

Նշենք, որ Ջիւան Աւետիսեանի «Դրախտի դարպասը» երրորդ ժապաւենի նկարահանումներու աշխատանքը կը շարունակուի եւ շուտով կեանքի պիտի կոչուի:

ԱՅԼԱԶԱՆ

Յիշողութիւնը Մնուցանող 9 Ուտելիք

Բացի մարզելէ՝ յիշողութիւնը նաեւ պէտք է սնուցանել: Հեւքոտ կեանքը, ընկճախտը, տարիքը մեծ դեր ունին յիշողութեան թուլացման մէջ: Եթէ ձեր կարգին յիշողութեան հետ կապուած վերիվայրումներ ունիք, վերատեսութեան ենթարկեցէք ձեր սննդականոնը, քանի որ կան ուտելիքներ, որոնք շատ օգտակար են յիշողութեան համար: Ստորեւ՝ մեր յիշողութիւնը խթանող ուտելիքներու ցանկը:

- Օմեկա 3 ճարպաթթւոններով հարուստ սալմոն ձուկը: Ան կը խթանէ յիշողութիւնը եւ 60 տոկոսով կը նուազեցնէ Ալցայմըր հիւանդութեան հաւանականութիւնը: Սալմոն կերէք շաբաթական առնուազն մէկ անգամ:
- Քարի եւ քրքում հնդկական համեմները: Զանոնք օգտագործեցէք ձեր կերակուրներուն եւ թացաններուն պատրաստութեան մէջ:
- Կարմիր հատապտուղները՝ հապալաս, կեռաս, խաղող, թութ... Անթիօքսիտաններով եւ ՄԷ կենսանիւթով հարուստ այս պտուղները կը բարելաւեն թէ՛ յիշողութիւնը եւ թէ՛ տեսողութիւնը:
- Բազուկի՝ ճակնդեղի տերեւները կը պարունակեն շատ օգտակար նիւթեր, որոնք կը նպաստեն ուղեղի արեան լաւ շրջագալութեան եւ յիշողութեան բարելաման:
- Անթիօքսիտաններով եւ ֆոլաթթւոններով հարուստ շոմինը, ինչպէս նաեւ կաղամբը եւ պրոքոլին կը բարելաւեն յիշողութիւնը եւ կեղրոնացումը:
- Ասեթիլքոլինով հարուստ հակիթը կարեւոր դեր կը խաղայ մեր ջղային դրութեան մէջ, անիկա խիստ թելադրելի է դպրոցականներուն յատկապէս քննութիւններու նախօրեակին:

- Ֆլաունդիններով, մակնեգիտով, երկաթով հարուստ սև տուրմը նոյնպես կ'օգնե յիշողութեան բարելաման:
- Սուրճը իր կարգին կ'աշխուժացնե յիշողութիւնը: Ֆրանսացի գիտնականներ հաստատած են, որ 65 տարեկանը անց կիներ, որոնք օրական 2 գուաթ սուրճ կը խմեն, շատ աւելի աշխուժ յիշողութիւն ունին, քան անոնք, որոնք քիչ կամ բնաւ սուրճ չեն խմեր:
- Ծամոնը, այո՛, ծամելը կ'օգնե կեդրոնացումին. ծամելը կ'օգնե աշխուժացնելու ուղեղին այն հատուածը, որ ուղղակիօրէն կապուած է յիշողութեան հետ:

Ճիշդ Եւ Միալ Կարծիքն Լուիկի Մասին

Լուիկին հայրենիքը Հարաւային Ամերիկան է՝ Փերուն: Ազգեքները զայն կոչած են զիթումաթ: Լուիկը Եւրոպա հասած է 16-րդ դարու առաջին կեսին: Սպանիոյ, Փորթուգալի եւ Իտալիոյ մէջ զայն անուանած են ոսկեայ խնձոր (փոսօ տորօ): Սկիզբը լուիկը որպէս «տեքորաթիֆ» բոյս մշակուած է բուսաբանական պարտեզներուն մէջ, իսկ 18-րդ դարու վերջաւորութեան՝ որպէս բանջարեղէն:

Հայաստանի մէջ լուիկը կը մշակուի գրեթէ ամենուրեք, բայց յատկապէս՝ Արարատեան դաշտի մէջ, ուր կան նաեւ պահածոյի գործարաններ:

Լուիկը սառնարանը պէտք է պահել:

Միալ, ցուրտ միջավայրի մէջ լուիկին համն ու բոյրը կը տուժեն, զայն պէտք է պահել սենեակի ջերմութեամբ, արեւի ճառագայթներէն հեռու:

Լուիկը լուալու ատեն պէտք չէ հանել անոր կանաչ կոթն ու տերեւները:

Ճիշդ, թելադրելի է, որ լուիկը լուացուի գործածութենէն անմիջապէս առաջ, կոթն ու տերեւները վրան, որպէսզի մէջը ջուր չլեցուի:

Լուիկը դիւրին կեղուելու համար, պէտք է զայն մխրճել եռացած ջուրի մէջ:

Ճիշդ, լուիկը դիւրին կը կեղուի, եթէ զայն 30 երկվայրկեան մխրճենք եռացած ջուրի մէջ:

Կենսասնիթերով եւ հանքայիններով հարուստ լոլիկը շատ դիրամարս է:

Միայլ, լոլիկը 93-95 առ հարիւր ջուր կը պարունակէ. անիկա յանձնարարելի է նիհարցնող սննդականոնի հետեւողներուն, քանի որ շատ քիչ ջերմութ կը պարունակէ (100 կրամի մէջ՝ 15 ջերմութ): Միւս կողմէ՝ զգայուն աղիքներ ունեցողները պէտք է զգուշանան լոլիկէն, քանի որ անիկա կրնայ գրգռել մարսողական գործարանները:

Թարմ լոլիկով պատրաստուած դէմքի ծեփուկները յանձնարարելի են իւղոտ մորթ ունեցողներուն համար:

Ճիշդ, կարելի է կիսուած, հասուն լոլիկով մը 2-3 վայրկեան շփել դէմքին մորթը, կամ պատառաքաղով ձգմուած հասուն լոլիկով ծեփել դէմքը, սպասել 3-4 վայրկեան, ապա դէմքը ցօղուել գաղջ ջուրով: Այս միջոցներուն կարելի է դիմել շաքարական 2 կամ 3 անգամ՝ ձերբագատելու համար իւղոտ, փայլուն մորթէն եւ պրկելու ընդլայնած ծակտիկները:

Լոլիկը օգտակար է տեսողութեան:

Ճիշդ, Ա. կենսասնիթով հարուստ լոլիկը, կրնայ բարելաւել տեսողութիւնը եւ, մանաւանդ, կանխարգիլել ու «մեքիւլըր տեճեներէյշըն» կոչուած ծանր եւ անբուժելի աչքի հիւանդութիւնը: